

Előfizetési árak:

Vidékre vagy helyben kihordással;
1 évre 8 frt. — 1/2 évre 5 frt.
— 1/4 évre 2 frt. 50 kr. —
Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztő és kiadói hivatal:
Budapest, Váci utca 17. szám
2. emelet.

Előfizethetni

minden postahivatalnál, utalványlapok által.

POLGÁR.

Társadalmi, közgazdasági s vegyes tartalmu lap.

Megjelenik hetenkint kétszer: hétfőn és csütörtökön.

Hirdetési díj.

Hat hasábos petit sorért 6 kr. ával.

Nyilttér:

Öt hasábos petit sorért 30 kr. ával.
Bélyeg-díj minden beigtatásért külön 30 kr.

Kéziratok vissza nem küldetnek

Bérmentetlen levelek csak is mért kezeztől fogadtatnak el.

Előfizetési felhívás

„POLGÁR“

című társadalmi, közgazdasági s vegyes tartalmu heti lapra

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve, egy évre 8 frt.
1/2 évre 5 frt.
1/4 évre 2 frt. 50 kr.

Felkérletnek azon t. ez. előfizetők, kiknek előfizetési határ idejük már folyó év február 15-én lejárt ugyan, de az óta is a lapot rendszeresen kapták, hogy előfizetésüket — megújítani, vagy ha az ezutáni díjt utólagosan fizetni akarnák, ebbeli szándékukat mielőbb tudatni sziveskednének, hogy a szétküldendő lapok menyisége iránt kellő tájékozással birhassunk.

Tisztelettel

A „Polgár“ kiadó hivatala

Váci utca 17-ik szám 2-ik emelet.

A „Lloyd“ keletkezése és szervezete.

A régi és részben a középkor fekete rémei között tartoztak az ugynevezett tengeri rablók, melyek midőn a hajókázást félelmetessé egyuttal a tengeri kereskedést bizonytalanná tették s annak fejlődését akadályozták. E rablóknak a tengeri kereskedést veszélyeztető rablásaik és támadásaik kényszerítették már a középkori államokat tenger jog neve alatt bizonyos szabályokat felállítani, melyek a tengeri kereskedést, úgy a mint lehetett, az ellen megvédje, egyesült hajó hadakat szereltek fel a rablók ellen, de mindezen intézkedések nem voltak képesek ellentállani s feltartóztatni garázdaságaikat; ehhez járult az is, hogy a tengeren dühöngő szél vész és vihar gyakran tetemes veszteséget okoztak a kereskedő államoknak, különösen pedig a kereskedőknek és szállítóknak. E körülmények voltak azok, melyek, az illetőket az önszegélyezésre az egyesülésre utasította s utálta. Ez események és körülményeknek köszöni lételet a „Lloyd“ is, ez a tengeri kereskedést biztosító és azt nagyban üző intézet.

Köztudomásu, miszerint két „Lloyd“ létezik, az egyik Londonban, a másik a mely közönségesen „osztrák Lloyd“-nak nevezetik. Triesztben. A trieszti „Lloyd“ jóval később alapított a londoninál de szervezete egy és ugyanaz.

Azon férfi ki e nagyjelentőségű intézetnek nevet adott „Lloyd“ nevezetű egy kis kávémérő volt. Az ő házat választották nevezetesen az aláírók ösze jöveteli helynek, mivel az mindjárt az akkori londoni börze közelében fektűt. Aláíróknak nevezik ezen intézet tagjait, mivel az intézet hajó biztosítók egyesületéből áll, a hol is a hajó és teherbiztosítások név aláírás által eszközöltetnek.

Ez intézet körülbelül az 1729—30-ik évben vette kezdetét, határozott adataink csak 1745-től kezdve vannak. Az ugynevezett „Lloyd listák“ legrégebb és fentmaradt száma nevezetesen 1745 év Junius 7-én kelt 996 sz. a. s miután addig e listák hetenként csak egyszer adattak ki, biztosan tehető ez intézet keletkezése 1727-re.

Midőn a „Lloyd“ társaság tagjai saját házukba majd a londoni börze épület egyik szárnyába tették átlakásukat és ösze jövetelüket, eredeti elnevezésüket mind régig megtartották.

Hogy e Lloyd társaság működéséről s nagyszabásu feladatának nagyszerűségéről és annak hív betöltéséről magunknak kellő tájékozást szerezhessünk, elég azt állitanunk, hogy alig van a világon a hajózásra alkalmas és hozá férhető pont hol a Lloydnak ügynökei ne lennének, a kik minden az ő látókörükbe jövő vagy ott keresztül haladó hajót figyelemmel kísérve, ha segítséget igényelnek segítséget

A „Polgár“ Tárczája

Tricotrin

Regény

irta: Onida. Angolból: Johanna.

(Folytatás.)

„Bolondság! mondja, az emberiség nevére Külömben nincs egy garasom se, minden pénzemet kikötém amott, a Cornemeusében!”

Reményében csalódva, a szegény ember fájdalmas fölkiáltással fordult el, ez a hang Tricotrin szívébe hatott, ki, daczára annak, hogy a kiejtés, s az arczvonások a koldus ellen bizonyítottak, elhatározá hogy segíteni fog. Barátságosan ütött annak vállára.

„Bölcsészetet nem ismerő ember! Vak a halál dőnyei iránt? Jöjön kövessen.

Ezzel dalát újra kezdve, Tricotrin védenzét, li a hidegtől reszkedett, bár az éj végtelen enyhe volt vezetni kezdé az utcákon keresztül, a St-Martin külvárosban levő lakása felé.

A koldus benső sugallatát követte, midőn ezt az idegent segélyért megszólította, ki magatartásában s járásában oly anyira különbözött tőle. Az egész estén s éjen át hasztalanul esdett az elhaladó fölcziczomázott hölgyek, s gasdagon öltözött urak részvéteért, csak ez az egyszerű ember hallgatta meg őt.

Tricotrin kulcsát elővéve, megnyitá a szegényes külsejű kis ház ajtaját, melyben darab időre tanyát ütött.

Keskeny, csaknem korhadt lépcsőzet vezetett padlásszobájába, s a koldustól követve belépett.

A szoba meglehetősen tágas volt; Tricotrin kis szobákban nem élhetett, a falak, s a padló azonban csupaszok voltak. Mistigri összekugorodva ült szalma ágyán, a hegedű s Dante az egyszerű asztalon heverték, kényelemre számított butor nem volt e szobában, s a nyitott ablakon keresztül a csillagos eget lehete látni.

Tricotrin szó nélkül gyujtott világot, s egy nagy fa szekrényből nagy darab kenyeret, hideg hust kávé főző készüléket, s egy palaczk burgundi bort vett elő, ez volt minden, amivel birt. A táplálékot a vendége elé rakta, tíz perc alatt elkészíté a kávé, s a koldusnak annyi bort töltött amennyit a hosszu böjtölés után megbirhatott.

Az idegen nagy mohosággal falta a kenyeret, s Tricotrin elfordult tőle, Mistigrivel foglalkozott, hogy ne legyen tanuja vendége mohoságaok.

Az idegen gyöngéd termetű ember volt, vonásai szabályos szépek, elől rövidre nyirva haja hátul hosszu fűrtökben omlott alá.

Már nem volt fiatal, de arcza nem mutatta az öregség nyomait, csak fekete fűrteikbe vegyültek itt — ott, fehér hajsálak. Szép volt, szép mint Antonios, de szépsége mesterséges és cziczomázott volt, szemei buja élv vágyat árultak el; a könnyelmű nőre veszélyes lehetett volna.

Tricotrin lelke szemei előtt sötét emlék lebegett, midőn azt az embert szemlélte; de ezt a vissza emlékezést nem tudta állandóan megtartani.

Midőn elvégezte az étkezést, sok emelkedett hangu, válogatott szóval mondott köszönetet, mely alkalomnál mozdulatai, s modorában oly finomságot fejtett ki, mely nem engedett kétséget a fölött, hogy előkelő származásu, bár mennyire sülyednek látszott is most.

Tricotrin leült a szalma ágyra, s szónéklül hallgatá őt. A fölött gondolkozott, hogy mily módon részesítse őt további segélyében, nem volt természet a szegényeket csak futolagos segélyben részesíteni.

„Semmi köszönet, — szólt végre — üljön le még ön, még semmit se tettem önért. Az édenben nem fogunk többé szükséget szenvedni, de amig oda eljutunk segíteni kell egymáson! Mondja csak barátom, mi volt ön eddig?”

„Semmi!”

„Semmi? ez bizonyára a legjobb önre nézve, ha bölcsész, de a legrosszabb ha nem az;”

„De a bölcsész nem sűt kenyeret! — dör mögé az idegen, keserű örömtelen mosolylyal.

Tricotrin élesen tekintett reá.

„Nem! Arról nem vagyok meggyőződve.

Legalább megtanít arra, hogy elégűltek legyünk, s ha nincs kenyerünk, érjük be egy marék gyümölcsessel.

Ez jobb, mint az elégűlettség, s betegség a lakoma után.

De ön tanult ember, s nem jutott soha eszébe hogy az ember nem lehet „semmi“ hacsak félmilióval nem rendelkezik.

„De igen elég gyakran, de mindig, minden reggel gondálom,

„Mit törődjünk a holnappal, ha a ma kedvesen mosolyg felénk, — dörmögé Tricotrin, ő így örült az életnek; hogy azok, kik a jelen pillanatnak való élés igazi boldogságát ismerni nem akarták, csaknem gyűlölte, de egyszersmind sajnálta is.

„De azt is gondolja meg, uram — szólt az idegen hirtelen — hogy vannak emberek, kiknek a

nyújtanak s a kitűzött határ idő alatt a Lloyd irodáját az eseményekről értesítik.

De tekintünk be a Lloyd irodájába s keressük fel a tudósítások helyiségét. Egy eléggé tágas szobába lépünk, melynek falai földabrázokkal vannak bevonva, s az egész terem körül pedig olvasó asztal húzódik végig, s ez asztalok felett pedig a karzat. E terem a legérdekesebb s legtartalmasabb mind meg annyi között.

Az író asztalon tudósítások hevernek szerencse vagy szerencsétlenségekről, a milyenek mindennap előfordulnak s azok mindennap bejelentetnek és közzé tettnek. A részvényesek pedig mindennap eljönnek, megnézik a feljegyzéseket, reszkető kezekkel lapoznak azon hajó neve után, mely övék vagy melyben részesek s midőn megtalálták a nevet aggódva fordítanak a feljegyzések lapjára, mely az ugynevezett „Lloyd könyvek“ nevét viseli. Ha a hajó a nyílt tengeren csakegy másikkal találkozott vagy egy kikötőbe érkezett vagy pedig azt érintve tovább haladott, a hajó nevével szemben közönséges írással egyszerűen fel van jegyezve. Ha pedig valami baj érte, elstülyedt vagy pedig össze égett, az két sorban nagy betűkkel lesz feljegyezve. E terem reggel 10 órakor nyitatik fel s nem is csudálandó midőn látja az ember hogy mily aggódó és várakozó arczal sietnek a részvényesek e teremben s ott a könyvekhez, mert hejh! sok ember távozik onnan szegényen el, ki azt hitte midőn jött hogy gazdag.

Hirteleni idő változás, a megérkezni reményelt hajó időntuli kimaradása, elég arra nézve hogy a részvényesek némelyike a nyereség reményének hegyéről a veszteség sötét ölébe hulljon alá.

A társaság tagjainak száma körülbelől az 1000—1500 között váltakozik és három osztályba soroztatnak, u. m. olyanak, kik saját nyereségükre és veszteségükre biztosítanak; olyanokra, kik bizonyos díjért más tengeri biz-

tosító társaság számára biztosítanak és végre-biztosítókra.

Azon pontosság, mely a részvényesek között a veszteség befizetésében uralg, s mely által az ily papírok majdnem jegybank értékben szerepelnek, tökéletesen alkalmazható a társaság hivatalnokaira. A mit ma elvégezhetesz, ne halaszd azt holnapra, ez jelszavuk s e szerint cselekesznek. A hivatalos órákat pontosan megtartják sőt azt meg is toldják. Áldozat készgük szinte a legelső helyen említendő s a történelem számos eseteket jegyzet fel eddig is hol a „Lloyd társaság“ jótékony intézetekre és nemzeti czélókra ezeket és százezreket adományozott.

Az új kabinet megalakult feb. 28, vasárnap délután, a következő tagokkal:

Báró Wenckheim Béla: kormányelnök.

Tisza Kálmán: belügyér,

Szell Kálmán: pénzügyér,

Perczel Béla: igazságügyér,

Péchy Tamás: közlekedésügyér,

Trefort Ágoston: közoktatásügyér,

b. Simonyi Lajos: közigazgatási ügyér.

Szende Béla: honvédelmi ügyér,

gr. Pejacsevich Péter: horvát ügyér.

Ezen megállapodásról márt. 1-ő este nyertek hivatalos értesülést az egyesülendő két pártnak körei, melyek aztán — más nap — együttes értekezletet a fenti nap estéjén tartottak, melyen az új kabinet előadta alakulásának létekeit, álláspontját és czélját, s a Deák párt és a Károlyi párt egybeolvadnak, mint s z a b a d e l v ü p á r t, mely a Wenckheim-Tisza kabinet irányában, ha és mig ezt bizalommal fogadja, mint kormánypárt fog a parlamentben működni.

Ezen conferenciák után nevezte ki ő felsége a kabinet tagjait illető állomásaikra, s ezen kinevezés hivatalos közlésének napján — szerdán — volt a képviselőháznak azon ülése, melyen a válság eredete, lefolyása és megszűnése fölől jelentést tett az új miniszterium.

Az országos tüzbiztosítás előnye.

(folytatás)

Az előzőleg elmondottakat sokan fogják jámbor ohajtásna' nevezni, és kivihetetlennek tartani, ellenvetésül hozván fel, az országban már eddig létező és szabadalmazott tüzbiztosító intézetek jogai, melyek megcsorbitása nélkül, az állam általi kötelezettség behozatala az általános tüzbiztosításnak; keresztül nem vihető a nélkül, hogy a már létező érdeket meg ne sértessenek; ha mindjárt igazat adnánk, még akkor sem lehetne figyelmen kívül hagyni azon körülményt, hogy mennyire hasznos lenne ezen törvény általi cselekmény, de tekintünk el, ezen talán sokak által jogsérelemnek nevezhető eljárástól, s vegyük azt mint üzleti dolgot, mely elültva nincs, és nem is lehet.

Ha fennállhat minden tisztán kezelt, és szelid hitelű intézet nem csak, hanem még nyereséget mutat ki, évről, évre, és gazdagodik, miért ne lehetne az államnak hol mindenesetre van olly garancia, mint bármilyl tőkével rendelkező Intézetnél, ezen üzleti ágat megnyitni? mert a bizalom, melyet az egyes intézetek csak évek során voltak képesek elnyerni, már kezdetben meg leendő az állammal, és ez már magában véve is nagy előny, — de vegyük azon concessiókat, melyeket az intézetek nyújtanak, vagy nyújthatnak, nem könnyebben teheti ezt az állam, mint amazok.

Vége ha az ugynevezett „risicorol van szó nem könnyebb e azt az állam pénztárának mint előleget viselni, mert minden területről folyván be a díj, természetes és a tapasztalatra alapított következmény az hogy a díjbevételeket a károk összege minden költségek levonása után sem emészti fel, és így ugy az egyesek, mint az állampénztára, csak nyer, ha a concurrentia behozatik. Magától értetik hogy az így formulázott országos biztosításnál, hol a kényszer alkalmazva nincsen, a tűzveszélyesebb épületek mint szeszgyárak, és gőzmalmok kizárandók lennének, mert ezen kockázatok, eddig még nagyobbára legtöbb bajt respective kárt okoztak a tapasztalat szerint.

Ha azonban pár év múlva, oly nyeresémi tőkével rendelkezhetik az állam, mely a tüzbiztosítási díjakból folyik be a közpénztárba akkor természetesen, hogy ezen ipar vállalatok is felveendő lennének az állami kedvezménybe.

Egy ilyen minőségű biztosítási vállalata az államnak nem sértene meg az intézetek jogait és mégis előbb utóbb ellehetne azt érni hogy a meg-

véletlen se ma, se holnap nem gördit utjukba valami munkát, a mely a fáradságot megérdemelné.

„Hm! a bölcs ember kényszeríti a véletlent s alatvalójává teszi. Külömben pedig az is igaz, hogy némely embere nézve hiányzik a „jó alkalom“, a rozsz uszóknak parafa óv kell, hogy magokat a víz felszínén tarthassák, látni akarom vajon szerezhettek e önnek ilyen övet. De önnek bizalommal kell irántam viseltetni, s nyíltan szólni. Mivel foglalkozott eddig?”

Az idegen vonakodott.

„Éltem vesztett élet, — szolt keserűen, — egykor fénylett reám a szerencse napja, ezután a sötétség vett körül. Gazdag voltam, s gyönyörű koszoruzott diadal és a siker; a gyönyörű túlsége és a nők szerelme mosolygtak reám. Azonban röviden szolva játékos voltam; a szerencse sokáig kegyelt de végre elhagyott, gyalázatosan elhagyott, — az utóbbi husz év alatt, — mig amig — az a nyomorult teremtés vált belőlem, kit ön most lát!”

Szeme könyvekkel telt meg; nyilván ön maga iránt viseltetett a legnagyobb részvétel, s mint minden játékos, saját sorsában csak az álnok össze esküvések kegyetlen eredményét látta.

„Játékos? — szolt Tricotrin — tehát hogyan mondhatta, hogy ön „semmi“? ön oly üzletet visz, mely jobban megrontja a lelket, mint bár mi más!”

Játékos! Ráh! hogyan bizhatta ön egész nyugalmát jövőjét a kockára? A nő hűségében való hit, nem bolondabb semmivel, mint ez, de legalább költőisebb!

Oh, uram, ön kedvét leli abban, hogy nyomorúsággal tréfát üzzön! — dörmögé az idegen.

„Nem, én men tréfálok semmiféle nyomorúsággal — szolt Tricotrin komolyan. — A világerő se-

De ha önnek semmi más segély forrása nincs, mint a kocka, akkor valóban nem látom be, hogyan segítsék az ön helyzetén, ha ezeket adnék is önnek, egyetlen éjen át vége lenne!

Eleintén a szerencse úgy kedvezett! Hogyan tudhattam volna, hogy az ördögi kártyák öregségemben csalnak meg?

Tricotrin szótlanul tekintett reá, részvéte e férfi isszonyu nyomora iránt vissza szorítá a gunyos szót, mely ajkán lebegett.

„Mily módon segíthetnék önön a legjobban? —“ kérdé végre — magam is szegény vagyok, de mégis adhatnék valami ujj mutatást önnek, ha akarat lenne kenyerét keze munkájával keresni.

„Ön a munkát ajánlja nekem — de azt hiszem ön maga a gyönyörnek él. Rendesen ugy szokot az lenni!”

Az éhhaláltól épen most megmentett embernek eme durva megjegyzésében nyilatkozó háladatlanág Tricotrint nem érinté kellemetlenül. A nyomorult boldogtalan aki segélyre volt szorulva, elég ok Tricotrin ember szeretetének, hogy amának minden keserűséget megbocsásson.

„Ön oly dolgokban itél, melyekhez nem ért, — szolt egyszerűen. — A gyönyör munka azokra nézve, kik a munkában nem tudnak gyönyört találni.

Azonban itt az ön ügyeiről van szó, nem pedig az enyemeikről.

„Mondhat ön még többet életéről? — bár azon egyetlen szóval „játékos“ eléggé jellemezve van!

Mire vezetne az, hebegé az idegen kimerülve, már mondám önnek, hogy élveztem, kéjelegtem, diadalmoskodtam, évekkal, hosszú, hosszú évekkal

ezelőtt — most — egész nap a játék bankoknál állok, s nincs egy darabka pénzem, melylyel szerencsémek megkísérlehetném!

Bolond vagyok, ezt jobban tudom mint ön; s miért, mivel soha se volt bátorságom, hogy elég rozsz legyek.

Csak annak az embernek, ki a büntől visszariad, nem sikerül, hogy a szerencsét állandóan magához láncozolja.

Amint eme szavakat mondá, arcának kifejezése sötétebb lett, szemében baljóslatu, tűz mint valami gonosz szellem égett, mely ezt látszék mondaní: „nem az akarat hiányzott bennem, hogy a büntetnek, s gonoszsnagnak magamat egészen megadjam, hanem a bátorság, s az erő.”

Tricotrin látta ezt, de nem akart további megjegyzést tenni.

„Honnan származik ön? kérdé egyszerűen.

„Születésemre nézve, görög vagyok.”

Árny borítá el Tricotrin arcát.

„A nép kevés becsületességet tulajdonít a görögöknek; s a nép rendesen nem csalódik! S ön „nemes“ nemde?”

Az idegen össze rezent, az utóbbi mondat gunyos hangsulya miatt s nem válaszolt, házi gazdájának erősen reá irányzott égető tekintetét annyire érezte, hogy elsülyedhetett volna.

„Igen, igen a hellen csalló egyenes vonalban származik Piristratustól, vagy Átridaktól, ha állításnak hitelt adunk, — folytatá Tricotrin az előbbi gunyos hangon.

„Kérem mi a neve?”

(tolyt. köv.)

levő vagyont biztosító Intézetek csupán a jég elleni károk s. a. t. és az életbiztosítási ágazatokat tartanak meg mert idővel a termények tűz elleni biztosítása is átveendő, s behoandó lenne, az állam részéről mely egyik fő ágát képezi a tűzbiztosításnak s a már napról napra szaporodó gözcseplés által legkevesebb idő tartamu koczkázat, de jövedelmező.

És mig így egy részről a tűz elleni biztosítás lassankint az állam kezelése alá kerülne, az Intézetek is megtarthatnák a többi biztosítás nemeit, s üzleti hasznuk minden esetben nagyobb lenne, mert a tűz ágánál az nagyon megoszlik, s csak is a régiebb s nagy vagyona Intézetek zárják le tetemesebb haszonnal ezen számlájukat.

(folyt. köv.)

Az új miniszterium.

Az új cabinet tagjai közül az elnök, W e n c k h e i m Béla b. 1871. május 19-én neveztetett ki ő Felsége személye körüli miniszternek, P e j a c s e v i c s Péter gróf 1871 febr. 10-én lett horvát miniszter, T r e f o r t Ágost 1873 szeptember hava óta vezeti a közoktatási tárczát, S z e n d e Béla pedig 1872 december hava óta a honvédelmit. E miniszterek multját ismertettük már akkor, midőn tárczát vállaltak; azóta kifejtett működésük nem szorul további ismertetésre. A következőkben csak azon miniszterekről közlünk vázlatos életrajzot, kik most vállalnak először tárczát.

P e r c z e l Béla. a képv. ház elnöke, az igazságügyi tárczát vállalta el. Ő 1819. jun. 15-én született Tolnamegye Börzsöny nevű helységében; tanulmányait Pécsen és Pesten végezte és már kora ifjúságában kiváló tehetséget tanusított; 1839-ben Tolnamegyében joggyakornok lett de a Kubinszky és Pecsovics kortesek közt folyt híres küzdelmekben nem vett részt; mindazonáltal 1840-ben belépett a tisztikarba; tiszteletbeli majd rendes aljegyző, szolgáló és 1848-ban már alispán lett és ez utóbbi minőségében emlékezetes tetterőt fejtett ki. A forradalom után gazdasággal foglalkozott, de oly népszerűségnek örvendett, hogy számos magánfél, a nyilvános perindítás mellőztével, őt kérte meg a peres ügyek elintézésére. 1860-ban a helytartótanácsához tanácsosnak neveztetett ki és itt a közjogi és közigazgatási ügyeket vezette; de 1861-ben visszavonult, mig csak 1865-ben a bonyhádi kerület képviselővé nem választotta. 1866-ban a kir. táblához bírónak neveztetett ki, de már 1867-ben a bonyhádi kerület ismét megválasztotta képviselőnek; 1869-ben és 1872-ben ismét.

A bíróságok rendezésekor lemondott bírói állásáról és kizárólag az országgyűlésnek szentelte erejét, hol kiváló helyet foglalt el, 1872-ben a ház első alelnökévé, a Bittó cabinet alakulásakor pedig a ház elnökévé választott; ez utóbbinak megtörténte előtt elnöke volt a Deákkörnek is,

T i s z a Kálmán az eddigi ellenzék vezére, az új cabinet belügyminisztere 1830. decz. 16-án született Biharmegyei Geszten, atyja Tisza László főispáni helytartó őt és három fivérét igen gondos nevelésben részesíté, melyet a derék Szőnyi Pál vezetett; 1848-ban Tisza Kálmán cultusminiszteriumban volt alkalmazva. A forradalom után 1½ évre külföldre utazott, és azután Geszten élt egész visszavonultan, tanulmányokkal foglalkozva. Nyilvános működését a felekezeti közélet terén kezdé, midőn mint a nagyszalontai egyházmegye segédgondnoka különösen az 1859. sept. 1-iki patens ellen szólalt fel és döntő hatású beszédet mondott. Az octoberi politika férfiai Tisza Kálmánt tudta

nélkül kinevezték Biharmegye főispánjává, de ő a kinevezést nem fogadta el. 1861-ben egyhangulag megválasztott Debreczen város képviselőjévé és az 1861-iki országgyűlésen mint a natározati párt egyik vezér férfia gr. Andrássy Gyula ellenében a ház alelnökévé választott Gróf Teleky László gyászos halála után Tisza és Ghyczy lettek a határozati párt vezéreivé. A provisorium alatt Tisza csak hirlapirói cikkekkel vett részt a pangó közéletben. 1865-ben, valamint azóta minden választásnál egyhangulag választott Debreczen város képviselőjévé. Pártvezéri működése 1867. óta sokkal ismertebb, semhogy arról bővebben kellene szólnunk és így még csak azt emlíjük fel róla, hogy 1867. óta a dunántuli hely. hitv. egyházkerület főgondnoka.

S z é l l Kálmán a pénzügyminiszter jelentékeny szerepet játszik hazánk pénzügyi történetében. Ő volt a pénzügyi bizottságnak jegyzője, állandó előadója és alig van valaki, ki annyira ismerné költségvetéseinket, mint ő, ki azokat rendszeren könyv nélkül tudta előadni. E rendkívüli szorgalmu és ressortjában annyira jártas képviselő még igen fiatal; 1843. jun. 8-án született Vas megye Gasztony helységében; iskoláit Szombathelyen és Eperjesen végezte, a jogot pedig a pesti egyetemen hol dr. Pauler Tivadar első rectoratusa alatt tette le a jogtudori szigorlatokat; 1867-ben megijében szolgabíró lett, 1868-ban pedig a szent-gothárdi vál. kerület egyhangulag képviselővé választá, azóta is mindig azt a kerületet képviselte és idejét majdnem kizárólag jelenlegi ressortjának szentelte.

Báró S i m o n y i Lajos kereskedelmi miniszter született 1824-ben, Tarnopolban; jogi tanulmányait Kassán végezte és 1848-ban mint 24 éves fiatal ember Aradmegye kisjenői kerületében kövétté választott; mint ilyen buzgó részt vett a debreczeni, szegedi és aradi országgyűlésen. Majd beállott Görgei táborába, részt vett a szabadságharcban és Világos után Temesvárra hurczoltatott várfogságba. Innét kiszabadulván a magánéletbe vonult. Mihelyt az alkotmányos korszak megkezdődött, azaz 1861-ben, a borosnői magyarok és románok egyhangulán választották meg; 1869-ben Biharmegye nagyszalontai kerületének választói keresték fel őt bizalmukkal és ő ezen kerületet képviseli a jelen országgyűlésen.

P é c h y Tamás 1824-ben született Alsó-Kézsmárkon; tanulmányait Eperjesen és Sárospatakon végezte; 1849-ben tiszteletbeli fogalmazó volt az igazságügyminiszteriumban; de nem maradt itt soká, hanem belépett a honvédségbe. A szabadságharc után besorozták a császári hadseregbe. Az alkotmányos korszak kezdetével részt vett a megyei mozgalmakban és mint megyebizottsági tag csakhamar oly népszerűsége telt szert, hogy 1867-ben Abaujmegye alispánjává választott; de már 1868-ban a Szikszói kerület választotta képviselővé és 1869-ben ismét, még pedig egyhangulag; ő ezután lemondott az alispáni állásról és mint a balkezőp buzgó tagja részt vett az 1869—1872-iki és a jelen országgyűlésen. „P. N.”

Különtélek.

— A főváros tanácsának szombaton ismét oly ülése volt, melyet a közművelődés javára kell följegyeznünk. Először is elfogadta az indítványt, hogy a múcsarnok építésére három éven át, mig az építés tart, a város 5000 frttal, összesen tehát 15,000 frttal járuljon. Aztán az állatkert segélyezésé ügyében határozott, még pedig nem abból a szűkkörű

szempontból, mint a pénzügyi és gazdasági bizottság. A tanács hangsúlyozta, hogy az állat- és növényhonosító társaság a közművelődés tényezői közé tartozik, s hogy az állatkertek máshol is gyámloltságban részesülnek. A társulat által kért évi 5000 frtyai segélyt tehát a tanács három évre megszavazandónak fogja a közgyűlés elé terjeszteni. A három év alatt mutakkozó eredménytől függ a további segélyezés.

— Szabadalmak. Wendland Károly gépész-mérnök Lábatlanban mesterséges portland cement találmányára egy évre, mindkét állam területén szabadalmat nyert. — Schunda József Venczel, helybeli hangszergyáros „czimbalom-hangfogu” találmányára egy évre, mindkét állam területén szabadalmat nyert.

— Betörés. Tauschler Rezső hentesmester boltjának (kerepesi ut. 48. sz. alatt) udvarra eső fala e hó 27. és 28-ra közötti éjjel betörtet s a nyíláson ismeretlen tettesek a boltból 60 forint készpénzt s 77 forint értékű sertéshust elloptak. A tettesek két ácskapcsot hagytak hátra, mellyel a betörést vegrehajtották.

A küponti és budapesti népoktási körök bizottsága f. hó 2-án d. u. fél 5 órakor a magyar tudományos akademia kis termében ülést Türr István, elnöklete alatt.

A belügyminiszter a Hermina-téren építendő dalszínház és a népszínház iránt kötött főszerződéshez csatolt, a város közgyűlése által is elfogadott pótszerződést helyben hagyta.

— A politizálás következményei. Muzslay János rokonlátogatába ment Szegedre. Utközben benézett a helység csapszékeibe, így került a csányi korcsmába is. A bor feloldja a nyelvet s az érzéseket Muzslay János polgártársnak a nyelve szerencsétlenségére nagyon fel szokott oldódni, ha beborozik; érzései pedig csak a politikában találnak szabadfolyást. Kapacitált tehát s akasztófára küldte a kormányt, a jobboldalt. Ezt szabadon teheti az ember nálunk. Hanem Muzslay tovább ment, s a király személyének sérthetlenségéről szóló elvet is pohárba fojtotta. Mikor legjobban szitkozódott a koronás fő ellen, betoppant két esendő s a csárdai politikust mint felségsértőt menten elfogták. martius 1-én — mini a „Szeg. Közl.” értesül — nem rokonok, de elvtársak között ül a szegedi tszéki börtönben.

A primás udvari ebéden volt. Beszélük, hogy idejövételének egyik célja volt, hogy ő felségének figyelmébe ajánlja a conservatív irányú politikai fontosságát. Egyébiránt, — úgy halljuk, — hogy ily irányu figyelmeztetést annak idején Tisza Kálmán is tett a legmagasabb helyen, kiemlénen b. Sennyeinek a kabinetbe való belépése kívánatos voltát már csak azon szempontból is, hogy ezáltal kifejezést nyerjenek az ország katolikus lakosságára való tekintetek is, s elnémitassanak azon netaláni aggályok, melyek a miatt merülhetnének fel, hogy a legfontosabb tárcza egy protestans vallású államférfiu kezében leand.

— Baptista keresztelés. Pos nek Bromberg városában febr. 22-én baptista keresztelést tartottak. Megkereszteltek két férfit és két nőt. Több ezernyi tömeg gyült ki a város tavához e vallási és tekintve a hideg évszakot, a megkeresztelendőkre épen nem kellemes szertartásra. Egy a tó partjához közel eső házba sereglettek egybe a több ezernyi fi és nőtestvérek papjukkal együtt. D. u. 4 órakor megnyitá a ház ajtaja, és megjelent a baptista pap fekete talárban, utána a keresztelendők fehér ingben, melyet felső ruhájuk fölé öltöttek. A jéggel fődött tó partján előbb egy vallási éneket mondtak el és a jégen a közben léket ütöttek. Ennek végeztével a baptista pap csipőki bement a vízbe és rövid áldást mondott, mire a tulajdonképeni keresztelés kezdetét vette. Előbb a férfiak és azután a nőkön hajtattott az végre. A megkeresztelendők mindegyike a csipőig gázolt a vízbe, a pap kérdést intézett hozzá, vajjon megkíván-e keresztetni és föl akar-e vétetni a hitközségbe? az „igen”-re megragadta balkezevel az új hivat hatul az övön s jobbkezevel nyakon és hanyatrántva a vízbe mártá. Az így megkereszteltre, a mint a vízből kilépett, köpenyt vagy kendőt vetettek, mellyel a sűrű embertömegen át furakodva, ismét visszatért a házba, hol testvérei segélyével öltözködött. Hogy nem hiányzott a gunyos megjegyzés és kaccai, magától érthető. A pap azonban erre kész volt és azzal vigasztalta megkeresztelt hivat: „kedves testvérek, hadd nevéssenek csak ők, a pokolban majd lesz idejük sirni.”

— Albrecht főherczeg febr. 25-én meglátogatta Andrássy grófot és majdnem egy órán át időzött nála.

Pászthelyi Kovács János munkácsi püspök tegnap a fővárosba érkezett.

Uj üzletág. Taval egy vállalkozó olasz a ki csaszlauban született, a hiszékenyebb budaiaknak „amerikai” lovat mutogatott, melyen nem volt egy szál szőr sem. Nem volt pedig szőr rajta azért, mivel a vállalkozó a szegény párárt minden éjjel megberetváltta. A csaszlaui olasztól mindenestre találékony dolog volt az ámitás, de a mi Terézvárosunk pár Mózes vallású sarja tul tett rajta. Két madárarúst láttunk ma; mindkettő nagy kalitót cipelt, fennhangon kiabálva: „legkisebb fajta kakadu, egy forint; brazilianer stiglietz ötven krajczár; legnagyobb fajú kolibri egy forint husz krajczár.” Kiváncsiak voltunk a délővi madarakra, melyek a nyirkos téli időben jó kedvvel repdestek fogdáikban. Csak ugyan! Egyik tengerzöld, a másik lilaszín, harmadik scarlátveres, violaszín pettyekkel! Megéri az árát. Talán alkuba is bocsátkozunk „az Alexandriából csak tegnapelőtt érkezett” jószágokra, ha egyszerre úgy a zöld, mint a lilaszín s violaszínnel pettyezett scarlátveres madárkák vigan rá nem kezdenek csiripelni. Festett veréb volt a sok madár egy szálig.

— **A honvédmeház** parancsnoksága folyamodott a fővárosi hatósághoz, évi segély iránt. A főváros összes humanitarius intézetei között a honvédmeház az egyedüli, mely a városi hatóság részéről eddig legkisebb segélyt nem kapott. A pénzügyi és gazdasági bizottság mai ülésében előbb az ezen intézetre vonatkozó előiratok előterjesztését kívánta, és azok megtekintése után fog csak a segélyzés iránt javaslatot tenni.

— **Megszűnt a miniszter** krízis nemcsak nálunk, hanem a Schwarzburg-Sondershauseni hercegségben is. „Herr von Keyser egyelőre hivatalban marad,” így táviratozzák a berlini Nationál Zeitungnak.

— **Az állat- és növényhonosító társaság** hivatalos lapjából olvassuk, hogy az állatkertben tavasszal olasz méhekkel fog az igazgatóság próbát tenni; tiz törzset hozat egyenesen Bolognából. Ugyancsak említett lapból olvassuk, hogy Szeremley Lajosné (Erzébet város) olyan fajta tyukoknak van birtokában, melyekről eddig hazánk legkitünőbb tyukászáinak, Grubiczy Gézának sem volt tudomása. Török

tyuknak nevezik, s mindenféle házi szárnyashoz hasonlít inkább, mint tyukhoz. A Bécsben tartandó nemzetközi baromfi kiállításon valószínűleg be fognak mutatattani.

— **Talán hamis bankók?** A fröbel egyletnek a Hungáriában tartott tegnapi gyermekbálján bizonyos pénzösszeg találtatott, melynek tulajdonosa a rögtöni kihirdetés dacára sem akadt.

— **Négy királynője** van Spanyolországnak, s csak ott, hol azt keresni kellene, a spanyol trónon nincs egy sem, minthogy Alfonso házasságra mégis csak nagyon fiatal. A négy királynő közül egyik Krisztina, VII. Ferdinand özvegye, Franciaországban él; Izabella, Alfonso anyja, szintén Franciaországban; Amadeus neje, Anosta hercegnő, Olaszországban és végül „VII. Károly” neje, kinek férje szintén spanyol királynak mondja magát, de annak — tartózkodási helye ismeretlen.

— **Alfonso király életveszélyben** volt f. hó 17-kén. Nem a csatasíkon, hanem hálószobájában került a halál torkába. A szobát egy fajával a serpenyőknek melegítették, melyben kőszén égett. Az ifjú király első álma után felébredve szédülni kezdett s „Marquis, marquis!” kiáltásokban tört ki. Segélyére siettek a mellék szobából s rögtön rájöttek, hogy majd nem azon halál nem érte, mint elődjét III. Fülöpöt. Két napra volt szükség, míg jobban lett.

— **A Széchenyi lakomá a nemzeti kaszinóban.** Gr. Széchenyi István végrendelileg díszes emlékszerleget hagyományozott a n. kaszinónak, azzal az óhajjal, hogy e szerleg a legjobb magyar borral megtöltve, emlékére évenként kiürítettessék. A n. kaszinó 1864. óta minden évben megtartá az emléklakomát. Az idejé tegnap folyt le, és mintegy 68 tag vett részt benne, három terjedelmes asztalt ülve körül. A közepén gr. Majláth György ült, balfelől gr. Károlyi Gy. s jobbra gr. Szapáry Gyula volt belügy miniszter. Az emlékszerlegről gr. Majláth Gy. ivott, elebb megemlékezvén a nagy férfuról, kinek emlékét a banquete illeti. E toasztra br. Podmaniczky Frigyes válaszolt lelkes szavakkal, a jelen voltak élénk éljenzései között. A lakoma három órától délutáni 6-ig tartott.

— **Temes várról írnak.** A legutóbbi napfogyatkozás alkalmával egy gyalogezredbeli százados meghagyta az őrmesternek, hogy a legénységet a másnap délután 3 óra táján kezdődő teljes napfogyatkozásnak testületileg való megszemlélése végett rukkoltassa ki, mivel majd ő maga fogja megmagyarázni a tűneményt. — Az őrmester bevette a kapitány parancsát, sietett legényeihez s a százados rendelkezését a következőkben tolmácsolta: „Holnap délután fél 3-kor, kapitány ur parancsolatjára tökéletes napfogyatkozás lesz; amiért is zubbonyban és oldalfegyverrel kell kirukkolni minden embernek; a százados ur maga fogja vezetni az egész tűneményt. — Abtretien!”

— **Meggátolt öngyilkosság.** Weinberger Jakab volt táviradai hivatalnok egy barátját arról értesíté hogy mivel vagyoni állapota teljesen zilált s a jövőben sem lát semmi reményt, kivégzi magát. Ezen levél a kapitányság kezébe kerülvén, ennek egyik közege Weinbergert a két szerezesen utcazi 28-dik szám alatti lakásán azon perczen lepte meg, a midőn előkészületeket tett a köszéngőzzel eszközözendő öngyilkosságra. Így az öngyilkossági terv kivitele hivatalosan megátoltatott.

— **Minden nőnek van kilátása a férjhezmenetelre.** Angliában közelobb egy nagy tapasztalatu férfú az esketési statisztikából kiszámította, hogy ha a kilátások maximumát 100 számmal jelöljük, ugy a különböző koru hölgyek kilátásai következőleg fejezhetők ki: A 15—20 éves nők kilátásai 14 $\frac{1}{2}$ %; a 20—25 éves nőké 52%; a 25—30 éveské 18%. Ha a 30 év is elmúlt, ugy a hölgyek egyszerre 84 $\frac{1}{2}$ %-ot vesztenek a valószínűségből, hanem azért a 35 évesek még mindig van 6 $\frac{1}{2}$ % kilátásuk; 35—40 évesek kilátása már csak 3 $\frac{1}{2}$ %; a következő 5—5 évekkel száll a kilátás 2, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, %-ra. Hatvan év után a férjhezmenésre szóló valószínűség $\frac{1}{1000}$ %.

Felölös szerkesztő s kiadó tulajdonos:
Holnapy Ákos.

Előfizetési felhívás a

„KORTES”

czimű legujabb és legolcsóbb baloldali képes élelclapra.

Polgár! megállj!!

Ki a vivát?
Kialtsd hát az arkangyalát!!
Éljen az igazügy kortese!

Ugy barátom! most már én káltom:

Éljenek a „Kortes” előfizetők!!

A Kortes előfizetője pedig lehet mindenki párt és személyválogatás nélkül jobboldali, baloldali, balközépi negyvennyolczas, vagy függetlenpárti!

Szerkeszti Ludas Matyi.

Nemzetiségi tekintetben lehet:

Osztrák! német! hiencz! szász!
Horvát! székely! kun vagy jász!
Zsidó! görög! ezineczár! rácz!
Szerb! tót! oláh! bunyevác!
Muszka! polyák! talián!...
vagy akár a
Vörösbőrü indián!

A „Kortes” előfizetési feltételei:

Ö: előfizetőt gyűjtőnek tiszteletpéldánnyal szolgálunk. Egy évre 8 frt helyett csak 6 frt; Fél-évre 4 frt helyett csak 3 frt; Negyedévre 2 frt helyett csak 1 frt 50 kr. Egy hóra 50 kr.

Polgár! intelek a móresre: prenumerálj a Kortesre No most indulj szaporán vagy a mi még könyebb az előfizetési pénzt küld a postán a kiadó-hivatalba.

Budapest, Hatvani-utca 12. szám.

Pénzkölcsönt

37 évre, **6%** kamat mellett, a jelzálogi biztosíték egyenes adójának 100-szoros becsüje-feléig; **habár a birtokok terhelve lennének is,** 1000 frttól kezdve,

bármily magas

összegekben,

megbizástól számítva 20 nap alatt mérsékelt eljárási díjért szerez az

Általános jelzálog-hitelügynöki iroda.

(Budapest, váci-utca 17. sz.)

